

SLOVENSKI NAROD

Izbaja več dan popoldne, izvzemidi nedelje in praznika. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 250, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inserat davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inosemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UVEDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Pavelić prodal Dalmacijo fašistom!

Tajna pogodba med Paveličem in fašističnim vodstvom — Pavelić prepušča Dalmacijo fašistom, ki pa mu morajo dati na razpolago vsa sredstva za njegovo „akcijo“

Beograd, 27. oktobra. M. Današnje »Vremec« se bavi z akcijo znanih velenjajcev, ki že delj časa rovarijo pod vodstvom Ante Paveliča in Gustava Perćeca v inozemstvu proti naši državi in s pomočjo znanih naših »priateljev« pošiljajo preko meje pleksenske stroje in atentatorje z bombami.

Gustav Perćec in Ante Pavelić sta se s svojim štabom iz Jugoslavije po begli defravantov, morilcev in drugih zločincev zadnje čase mudila v Zadru, odkoder so se, kakor znano, zadnje tedne organizirale razne akcije proti Jugoslaviji. Kretala sta se povsod izključno v družbi fašističnih voditeljev ter imela prideljeno stalno policijsko stražo italijanske državne policije, da bi ju ščitila pred napadi. Perćec in Pavelić se niti med »svojimi« ne počutita varne.

Pred par dnevi pa sta Perćec in Pavelić s svojim štabom zapustila Zader. Perćec je v spremstvu napadalcev, ki so izvršili znani bombni napad na žandarmerijsko postajo v Brusnem, odpotoval v varnem policijskem spremstvu na Reko in od tam v Trst. Pavelić pa je po večnevni konferenci s fašističnimi voditelji odpotoval v Rim.

Veleizdajniško delo teh »Hrvatov« je naši javnosti že dovolj znano. Kako

daleč sega njihovo »hrvatsko domoljubje«, pa najbolje ilustrira najnovješa akcija Paveliča in njegove družbe.

Iz popolnoma zanesljivega viro se je namreč izvedelo, kakor poroča »Vremec«, da je Pavelić na svojih poslednjih sestankih s fašističnimi voditelji in z dalmatinskim Italijani, ki se nahajajo v Zadru, sklenil formalno pogodbo. Pavelić se je pismeno in svečano obvezal napram predstnikom fašizma, da se on »kot predstavnik hrvatskega naroda« odreče celi Dalmaciji z vsemi otoki na Jadranskem morju na korist Italije, dočim se fašisti obvezujejo, »dati hrvatskim emigrantom vso materialno in moralno podporo vse dotlej, dokler ne dosegajo osvobojenja Hrvatske.«

Pavelić je sedaj v spremstvu zadrskih fašističnih voditeljev odpotoval v Rim, da tam to pogodbo potrdi.

V Rimu se bo v to svrhu sestal s šefom kabine zunanjega ministra Alosom Pimpeom. (Zu-

najni minister je, kakor znano, sam Mussolini!) Pimpeo je bil poprej poslanik v Tirani in je tvorec znatenitega »tiranskega pakta«, s katerim je postal Albanija italijanska kolonija. Ni dvoma, da bo Pimpeo v Zadru sklenjeno pogodbo potrdil. Ta pogodba v stvari ni nič novega. Pavelić je imel že dosedaj vso finančno in materialno podporo Rima, le da mora s tem oficijelno priznati, da je izdal Dalmacijo fašistom, a to samo zato, da bi mogel še nadalje živeti v inozemstvu po najdražjih hotelih in kopališčih na račun fašističnih blagajn.

Da bi se njegovi načrti sploh kdaj mogli uresničiti, o tem pač niti sam več sanja. Njegovi dosedajni neuspehi, zlasti pa njegova zadnja neuspela akcija v Liki, so ga o tem že dovolj prepričali. Mislimo pa, da se ga bodo tudi fašisti kmalu naveličali zastonj plačevati ter da ga bo doletela usoda, ki ji ne vide noben izdajalec.

Sledica izvajanja načrta, če ga v Ženevi sprejemajo.

»Matin« pravi: Nikakega dvoma ne more biti, da bo vrhovni svet za narodno brambo sprejet brez bistvene izpremenbe predloženi načrt. List naglaša izključno defenzivni značaj francoškega načrta.

Seja senata

Beograd, 27. oktobra. Danes je predsedništvo senata oficijelno sklicalо sejo senata za ponedeljek 31. oktobra ob 9. dopoldne. Na dnevnem redu je otvorenite zasedanja s čitanjem kraljevega ukaza, nato pa izvolitev stalnih odborov in določitev dnevnega reda prihodnje seje.

Obnova sportnih odnosa je v Italijo

Beograd, 27. oktobra. Z večernim vozilom odpotuje v Milan prvo moštvo BSK, ki bo 30. t. m. nastopilo v Milenu proti prvemu italijanskemu nogometnemu moštvu Ambrosia. S tem bodo po več letih znova otvorjeni sportni odnosi med Italijo in Jugoslavijo.

Dovoljenje za uvoz inozemskih časopisov

Beograd, 27. oktobra. Minister za trgovino je v sponazumu z notranjim ministrom in v soglasju z ministarskim svetom odobril, da smejo naslednje knjigarnice uvažati in prodajati inozemske znanstvene in strokovne časopise: Knjigarna tiskovne zadruge v Ljubljani, Kleinmayer & Bomberg v Ljubljani, L. Schwentner v Ljubljani, Vlado Weixl v Mariboru ter Gorčar in Leskovček v Celju.

Tudi Rusija ne bo več sodelovala na razorožitveni konferenci

London, 27. oktobra. Listi poročajo iz Moskve, da so sovjetski komesar za zunanje zadeve Litvinov obvestil predsedništvo razorožitvene konference, da se vse dotlej, dokler ne bo sodelovala Nemčija, tudi Sovjetska Rusija ne bo več udeleževala dela na razorožitveni konferenci.

Zopet hud potres v Grčiji

Solun, 27. oktobra. V preteži noti je bilo na otoku Halkidike zopet nov, zelo močan potres, ki ga je spremajalo podzemeljsko bobnjenje. Potresni sumki so bili izredno močni in se je porušilo znova mnogo hiš. Med prebivalstvom je zavadenih nepoštenih panika in mnogi so se zanimali sejih v drugo pokrajino Grčije. Oblasti so poslale v najbolj prizadete kraje vojaštvu, da pomaga prebivalstvu. Stroški reševanja in morebitnih smrtnih žrtev še ni znano.

Jutri bo predložen razorožitveni konferenci francoski razorožitveni načrt

Načrt predvideva maksimalni in minimalni razorožitveni predlog — Vezan je na zasiguranje mednarodne varnosti

Pariz, 27. oktobra. Sinoč se je vršila nad štiri ure trajajoča konferenca med ministrskim predsednikom Herreriotom in ministri za vojsko, morarico, zrakoplovstvo in kolonije. Na tej konferenci so v podrobnejšem razpravljal o francoskem razorožitvenem načrtu in ga definitivno odobrili. Danes bo načrt še formalno predložen v odobritev vrhovnemu svetu za narodno obrambo, nakar ga bo vlada v petek predložila predsedništvu razorožitvene konference.

Kakor se izve še naknadno, predvideva načrt maksimalne in minimalne predloge. Maksimalni predlogi se nanašajo na dejansko znižanje francoske armade za

eno tretjino. Ti predlogi bodo sprejeti le, če bo istočasno izpolnjena zahteva Francije po zasiguranju mednarodne varnosti. Ce pa se to ne bo zgodilo, bo obvezati samo minimalni razorožitveni program, ki pa ne pomeni bistvenega znižanja sedanja oborožene sile, marveč le zabranjuje nadaljnje povečanje oboroževanja.

Listi komentirajo novi francoski razorožitveni načrt ugodno. »Oeuvre« pravi, da načrt, ki vsebuje samo splošna načela, izvedljiva za vse države, nič ne govori o redukciji vojaškega roka, kakor so to nekateri listi poročali. Predlagana redukcija je zamisljena samo kot praktična po-

PODROŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Poštarji si zgrade dom

Stal bo nasproti Sv. Krištofa na oglu Dunajske ceste in Smoletove ulice

Dva milijona dinarjev je dandanes za državne uslužence ogromna vredna. Stanovnika zavest in kolegialnost, organizatoričen talent in pa potrivovalnost so pa priznani zadružni »Poštarji dom« pod vodstvom izmed njihovega v spremstva predsednika tudi to visoko vredno, da si z njim poštarji zgradi svoj dom, ki naj služi njihovim organizacijam za socialne in kulturne potrebe, hkrati pa dostojno predstavlja stan pred javnostjo.

Sest let je pravkar minilo, odkar so si poštarji ustavili zadružno, ki je že pred 4 leti kupila 800 kv. metrov veliko parcele nasproti Sv. Krištofa na oglu Dunajske ceste in Smoletove ulice. Dobro so težaj ravnali, saj vrednost dane presega že dvojno kupljeno. Brez mecenov in podprtja poštarji med seboj zbrali tudi tako visok kapital, da že pomladni pritočno zidati svoj dom.

Da bi pomnožila zbrani kapital, je zadružna dandanes tombolo in efektivno loterijo, saj bi si poštarji miti v desetletjih ne mogli pritrigrati od ust za dostojno stavbo potrebnega denarja. Javnost je častno podprla ob prireditvi, da je bil uspeh prav zadovoljiv, kar dokazuje, da je poštarški stan spoštovan, saj opravila silno odgovorno v tudi zaupno službo z vso vrednostjo. Letos je zadružna zopet priredila efektivno loterijo, ki bo njeno žrebanje nepreklicno 8. decembra. Srečke so naprodaj na vseh poštah in javnosti bo tudi to pot gotovo izkazala svoje simpatije, zlasti ker so prireditiji z dosedanjimi privrednimi dokazali največjo solidnost in točnost, a tudi vrednost dobitkov bo vsakogar presečena.

Zaime projektanta doma inž. arh. Hermanna Husa, ki je dokazal svojo umetniško silo in tehničke zmožnosti z mnogimi stavbami v domovini in tudi v inozemstvu, jasno, da bo dom v resnicu praktičen in tudi lep. Zadružna je izbrala tudi pravega projektanta, ki je razen vil, hotelov (Park-hotel na Bledu, Stara pošta v Kranju) in stanovanjskih hiš (nova palača Hranilnice dravske banovine v Gradišču) projektili tudi že več internatov, namreč internat na gradu Mała Loka na Dolenjskem za gospodinjsko žolo za 30 gojenk, ki ga je zgradil oblastni odbor, nadalje internat na gradu Radna pri Sevnici za 60 salesijanskih bogoslovcev, nadbiskupski internat v Zagrebu kot mladinski dom za 120 gojencev in pa najmodernejši mladinski dom v Bratislavu za 160 gojencev. Pri tem izkrenem umetniku so tudi poštarji naročili načrte za svoj dom, ker bo v njem tudi konvikt za »mlade poštarjev z dežele, obenem pa tudi sobe za prenočevanje staršev in sploh poštarjev, ki z dežele prihajajo v Ljubljano.«

Poštarški dom bodo gradili v dveh etapah, in sicer najprej trinadstropno glavno poslopje, ko bodo pa zbrana denarna sredstva, pa za njim še veliko dvorano z odrom in galerijo za zborovanja in druge prireditve.

Stanovisce pada od ceste proti dvorišču tako, da bodo podprtih prostori zadaj popolnoma nad zemljo in bo tam stanovanje za hčinko ter čevljarske in krožarske delavnice organizacije, spredaj pa leščice, pralnice in skladnišča delavnic. V pritličju bo 5 poslovnih lokalov, a v I nadstropju bo najudobnejše opremljen konvikt, v zgodbi za 25 simonovih uslužencev z dežele. Ponosni so lahko poštarji, saj je njihova zadružna prva organizacija, ki je poškrbela za svoj naraštaj res potreben konvikt z vzorno urejenimi prostori, ki so upoštevane vse zahteve higijene. Razen velike skupne spalnice bodo dijaki imeli tudi svetlo in zračno učilnico, seveda pa tudi umivalnik in kopališče s prhmi, posebno sobo bo pa imel prefekt, da bo mladina vedno pod nadzorstvom. Razen teh vzorno higijeničnih prostorov bo v poslopiju tudi najmodernejša kuhinja za dijake in konvikt, ki bo pa potrebe pozneje razširjen tudi na II. nadstropje. Dokler se to ne zgoditi, bosta v II. nadstropju 2 stanovanji s po 2 in 3 sobami z vsem komfortom ter tujška soba za goste organi-

zacijske, predvsem pa za starše gojencev, ki pridejo obiskat svoje sinove. V III. nadstropju bo eno stanovanje z 2 sobama in pritlikinami, nadalje pa prostorna sejna dvorana in pisarni organizacij v ustanov poštih uslužencev, razen tega pa tudi z tujski sobi za člane z dežele. V tem nadstropju bo večja kopališča na razpolago vsem članom organizacij poštih uslužencev. Streha palače bo ravna, kjer bo terasa za sušenje perila in igrišče za dečko stanovalcev ter gojenje konviktova. Na balkoni in oknih bodo tudi nastavki, da bodo stanovalci lahko gojni cvetlice in bosa palača v cvetju.

Z opravo vred je vsa stavba z zemljem proračnjena, kakor smo že povedali, na 2 milijona dinarjev, torej na vsoto, ki je najprepričljivejši dokaz odličnega vodstva zadružne in požrtvovalne solidarnosti vseh poštih uslužencev. Naj bi podjetne poštarje, zlasti kar se konvikt tiče, posnemale tudi druge organizacije, saj je solanjan otrok najtežje vprašanje več državnih in drugih uslužencev na deželi, stanovskemu idealizmu poštovje pa predvsem želimo, da bi čimprej zapele za Poštarški dom!

Petrolejski vredci v ČSR

Praga, 27. oktobra. g. Kakor poroča »České Slovo« vrtajo pri Javini nedaleč od poljske meje, za petrolejem. Strokovnjaki so, glede najdlj, zelo optimistični. Dosedanjih poskusov so pokazali dobre uspehe, vendar bodo šele ponovna vrnjava pokazala, ali je pričakovati v teh krajih večje množino zemeljskega olja.

Krisa v Ameriki

Newyork, 27. oktobra. a. United States Steel Corporation je delovala v tretjem četrtletju z obratno izgubo 4 in pol milijona dolarjev. Po odpisih in izplačilu obligatorne prednostne dividende ima 27 milijonov izgube, neto izguba za prvi 9 mesecev te glede leta pa znaša 54 in pol milijon dolarjev nasproti 17 milijonom dobičku v preteklem letu.

Newyork, 27. oktobra. g. Western Electric Corporation, sorodna družba z American Telephone and Telegraph Corporation ima v tretjem četrtletju 8 milijonov dolarjev izgube, nasproti 10 milijonov čistega dobička v preteklem letu. Podjetje je trenutno zaposleno z manj kot 20 odst. kapacitete.

Bogata najdba rubinov

London, 27. oktobra. AA. »Tempus« poroča iz Rangoona, da so delavci pri kopanju v rudniku v Mogoku (Gornja Birma) našli za okoli 300 karatov rubinov, katerih vrednost cenimo na 7 tisoč funtov (poldrž milijon dinarjev).

LJUBLJANSKA BORZA

Devize. Amsterdam 2311.38 — 2322.74, Berlin 1362.08 — 1372.88, Bruselj 798.57 — 802.51, Curih 1108.35 — 1113.85, London 187.30 — 188.90, Newyork čet. 5716.59 — 5744.85, Pariz 225.74 — 226.86, Praga 170.01 — 170.87, Trst 203.35 — 295.76.

MOZEMSKIE BORZE

Curz, 27. oktobra. Pariz 20.365, London 16.95, Newyork 515.30, Bruselj 72.05, Milan 26.51, Madrid 42.55, Amsterdam 206.525, Berlin 123.076, Sofija 3.74, Praga 16.34, Varšava 58, Bukarešta 3.06.

Mednarodni dan varčevanja

Letos se moramo zganiti tudi mi in začeti skrbeti za svoj narodni kapital

Ljubljana, 27. oktobra.

Spošno omajani gospodarski temelji so resno zaskrbeli vodilne in odločilne činilecje vseh narodov in jih napotili k čim bolj povezanemu medsebojnemu delu in propagandi za varčevanje, ki naj bi osvežilo gospodarske moći narodov. Uspeh te občekoristne rešilne akcije je v najkrajšem času pokazal lepe rezultate, kakršnih morada niti organizatorji sami niso pričakovali. Dočim se razne svetovne konference vlečajo v nedogled, je že drugi kongres mednarodnega instituta hranilnic vsega sveta v Londonu obiskalo 432 predstavnikov 6640 denarnih zavodov iz 26 držav. Na tem kongresu, kateremu so prisostvovali najboljši delavci na finančnem polju, je bil izvoljen tudi mednarodni odbor za varčevanje, ki pa je bil določen 31. oktober kot mednarodni dan varčevanja. Do sedaj je bil ta dan že sedemkrat praznovan in vselej je pokazal odlične rezultate, ki so še bolj utemeljili že itak dovolj utemeljene koriste in prednosti tega cilja. Ni potrebno spuščati se v razmišljanje in analiziranje tega pokreta, ker že glavna njegova beseda — varčevanje — pomeni vse. Razni narodi so razumeli to na različne načine, vendar pa so se povsod, zlasti v oktobru in na dan proslave, hranilne vloge dvignile na višino, o kateri niso sanjali niti največji optimisti. Varčevanje naj bi bil namreč posvečen ves mesec oktober, ki zaradi svoje prehodnosti do zime in vsakem človeku vzbujala skrb in ga opominja na varčnost, da je potem zadnji dan meseca nekakšna proslava te ideje in propaganda za glavni pogoj kreplja nacionalnega kapitala.

Zadnjo leto je bila propaganda za to idejo izredno močna zaradi posebno težkih gospodarskih razmer vseh narodov in splošne podvajane krize. Ves kulturni svet je vložil svoj trud in napravil za to akcijo in so uspehi zopet bili sijajni. V šolah so preprečevali učencev pod vodstvom svojih učiteljev, v radiu posebni zbori, po vsem svetu ljudje mednarodno, nalač za ta dan zloženo in v glasbeno himno varčevanja. Povsod predavači o pomenu varčevanja. Oggromni, simbolični plakati so med vsemi narodi vzbujali zanimanje za ta dan in njegovo idejo. Imperativno so nalagali ljudem, naj podpro težje držav po ekonomski osamosvojivti v teh težkih razmerah in po svojih močeh z varčevanjem in nalaganjem denarja pomagajo skupnosti. Vsí moramo misliti na jutri. Kdor ima že-

no in otroke, naj misli na njihovo bodočnost. Z združenimi močmi bomo rešili sebe in svojo državo. Vsa dejanta tega dneva so vplivala na narode naravnost suggestivno in jih vzbujala čut dobrotnosti za varčnost. Po statistikah glasila mednarodnega instituta za varčevanje so se denarne vloge pri Praski mestni hranilnici dvignite lani na dan 31. oktobra na 4.562.537.000 Kč (okrog 7 milijonov 500.000 dinarjev).

Ta dan je bil lani proslavljen zlasti v Čehoslovaški, Poljski, Francoski, Bolgiji, Nemčiji in Italiji, pa tudi na vseh kontinentih sveta. Letos ne sme izostati niti Jugoslavija. Za propagando tega dneva je enako poklicana država, kakor vsak najmanjši človek. V vseh šolah bi se moral prirediti predmetna predavanja in posebno pri mladini vzbuditi čut varčnosti. Ljudem je treba dopovedati, da ni več čas, ko denar pada, kakor manca iz nebes, nego da se služi s krvavimi žulji in potom. V naši državi bi ne bilo nikdar toliko bede in gladu, kolikor je, če bi se že davno in najsirov smislu propagirali varčnost in narod v tem duhu vzgajal. Žal pa doslej še ni bilo nikdar velikopotezne akcije za to stvar.

Ako bi vsakega posameznika vzbujili v duhu varčevanja, bi narod sčasoma zbral v svojem lastnem interesu ogromen svoj kapital, s katerim bi bil preskrbljen za vso bodočnost. Brez tega kapitala in brez te narodne zavesti ne moremo postati politično in gospodarsko samostojni v teh težkih, neurejnih razmerah.

Kaj pomenijo inozemska posojila in kakšno strahovito breme so za državo, vemo vse. To breme pa mora nositi vsi narod. S svojim lastnim, domaćim kapitalom bomo povzgndili državo, vzbujili v sebi samozaupanje do nje, pred svetom jo pa pokazali močno in silno. Le narod v skupnem delu more to in je to njegova dolžnost, če želi svoji državi dobro. Ne čakajmo polnoči! Beda in glad stopata vedno bolj preteče pred nas. Kdo bo pomagal, če ne mi sami sebi? In če dobivamo pomoč iz inozemstva, jo moramo zopet mi sami plačevati, poleg tega pa nositi še težka bremena.

Za letošnji mednarodni dan varčevanja 31. oktobra se mora vse slovenska in jugoslovanska javnost zganiti in pričeti skrbeti za svoj narodni kapital, ki je prva in najbližja pot do blagostanja in močne naše države Jugoslavije. Niso časi za zabave, preveč resne so sedanje razmere in ne smemo dovoliti, da nas leta lakote najdejo v obrambi nepravljene. Bodočnost pred nama je še temna, razčenimo torej oblake in naredimo si jo svetlo, v katero bomo brezskrbno in ponosno korakali, ker bo delo naše skrb, naše varčnosti in naše narodne zavesti.

R-Y

Prosvetno in sportno življenje na Jesenicah

Nad 50 društiev in organizacij —

Jesenice, 26. oktobra.

Zivljenje bi bilo pusto, če bi si ga človek ne krajšal z delom, čitanjem, glasbo, petjem, telesnimi vajami in izleti v prosti čas. Kaj bi imel od življenja delavec, če bi prišel iz mrkih in zakajenih delavnic in bi doma v prostem času držal roke križem ali šel takoj po delu spati? Nameščene, ki si vse dneve ubija glavo pri računih v pisarni, bi otepel ni izgubil vsak kontakt s svetom, obrtnik bi ne mogel navezati novih poznanstev in poslovnih zvez, če bi redno čepel doma, drvarji, oglari in pastirji pa bi se tudi enkrat načeli petja ptičje in mučkanja krav in bi si tudi včasih radi ogledali življenje, ki ga nadijo mesta in industrijska središča. Skratka, vsakega nekaj mora biti, predvsem po dela, ki nas živi, borbe, ki nas utrijevajo in zabave, ki nam lažja trpljenje in lepa življenje.

Za vse to pa je na Jesenicah v veliki meri poskrblieno. Dotok tujih delavnih moči, predvsem inženjerjev, uradnikov in mojstrsov, je zdramil stare Jesenicane iz monotonega življenja. Razvoju industrije in železnic v našem kraju je sledil dotok Bohinjev, Korošcev in Štajerjev, ki so prinesli s seboj svoje običaje, svojo kulturo in svojstvena način življenja. Sele pred dobrimi 30 leti se je prilenil v našem kraju društveno življenje z ustavom vstopa malih gledaliških odrov in pevskih zborov. Kasneje so začela rasti tudi druga društva in organizacije. Korošci in Štajerci so v naš kraj prinesli Marixe in Engelsove ideje, Bohinjevi pa zmisel za godbeno in pevsko kulturno, sledila je ustavitev Sokola, Orla, Svobode, Save, Sloge in nešteto drugih društev narodno-obražnjega, stanovskega in gospodarskega značaja.

Sedaj imamo na Jesenicah nad 50 društev in organizacij. Oggromno je bilo delo, ki so ga izvršile vse te organizacije v treh desetletjih. Bilo je nešteto predavanj, tečajev, nastopov, akademij, izletov, tekm, koncertov, gledaliških predstav, zborovanj, obhodov in manifestacij. Medsebojno trenje in borba za obstanek sta kreplila ljudi in postavila oblikovalce lokalnega življenja.

Vse kulturno, stanovsko in sportno gibanje je na Jesenicah koncentrirano v treh trdnjavah in sicer v Sokolskem, Krekovem in v Delavskem domu. V teh imajo članji svoja oporišča, tu se vzgajajo značaji, tu se uče, krepijo, učijo in usposabljajo za težke življenjske voje.

Predvsem je zaznamovati velik napredok v glasbi, petju, dramatični, televadbi, sportu in turistični. Imamo tri kompletna godbe na pihala, več dobrih in močnih pevskih zborov, več orkestrov in tamburaških zborov, pet gledaliških odrov, dva

20 let „Preporoda“

Ljubljana, 27. oktobra.
Največji samostojni dajanici pokret zadnjih desetletij je bilo nedvomno veliko nacionalno gibanje Preporodovcev, ki je zajelo skoraj vse slovensko dajanico. Te dni bo minilo dvajset let, kar so si ljubljanski srednješolci ustanovili tajno organizacijo, katere je lastno glasilo »Preporod«. To ime je kasneje prešlo na društvo, članji pa so se nazivali Preporodovci. Sluteč velike dogodek, so ti mladi borce, z mladim lastnim idealizmom in revolucionarnost aktivno posegli v boj za lastno in svobodno domovino. Padle so žrtve za idejo: Ivan Endlicher, Avgust Jenko in tovariši — »bravorojci na solunski fronti«.

Pratio je prevrtno leto 1918. in z njim svoboda. Mladina, v katere srci je že vedno živo kila preporodovska ideja, se je ponovno zbrala v vrstah Preporoda. Program je ostal isti: močna država, ki naj zdržuje vse slovenski jug.

Da se oddolži spomini padlih tovaršev, da se oddolži njihovemu velikemu delu, pa preporod v decembra slovensko proslavil svoj 20letni obstol. Izšla bo jubilejna brošura, ki bo pregledno podala historijata vsega Preporodovega pokreta od leta 1912 do danes.

Javnost že danes opozarjam na slavostno akademijo 16. decembra ter na slavnostni občini zbor 18. decembra. Podrobnosti te proslave bomo še javili.

DANES NEPREKLICNO
ZADNJIKRAT

LEHARJEVA

filmska opereta

Valček sreča

Eina najslajših operet v tej sezoni. Film, ki ga hvale vsak, kdor ga je videl. Hitite in oglejte si ga danes še vstisti, ki ga niste videli!

Predstave ob 4., 1/4 in 1/10

Prekrasen dopolnilni spored!

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Oskrovane planinske koče

Ljubljana, 27. oktobra.

SPD sporoča, da so odprte in oskrbovane sledeče planinske koče in domovi:

V Triglavskem pogorju. Erjavčeva koča na Vršiču je odprta ob sobotah in nedeljah, dnevnem pred praznikom in na praznik do včetv. 1. novembra t. l. Kdor želi kočo poseti med tednom naj se zglasti pri g. Juliju Pečarjevi v Kranjski gori.

Za Aljažev dom v Vratih velja isto kot za Erjavčeve koče. Med tednom je turistom na razpolago stara Aljaževa koča, ki je stalno otvorenica toda neoskrbvana.

Triglavski dom na Kredarici je zaprt. Za poset se je oglašil pri oskrbniku g. Frančku Sestu v Srednjih vasi v Bohinju.

Koča pri Triglavskih jezerih bo odprtta od 29. oktobra do 2. novembra t. l. in za dobiti vse oskrbovanja, to pa samo v slučaju lepega vremena.

Malnarjeva koča pod Črnim prstjem je odprta in oskrbovana do 1. novembra t. l. Orožnova koča pod Črnim prstjem je odprta in oskrbovana le ob sobotah in nedeljah, na dan pred praznikom in na praznik, to samo v slučaju lepega vremena. Kdor bi se hotel sicer poslužiti koče, naj se zglasti pri oskrbniku g. Ivanki Smukavčevi v Bohinjski Bistrici št. 15.

Staničeva koča so zaprte. Vodnikova koča so zaprte.

V Karavankah. Za Kadalmnikovo kočo in Spodnjino kočo na Golici, velja isto kot za Erjavčeve koče. Radi poseta med tednom se je zglasti pri oskrbniku g. C. Dennič, S. Kržiš-Planina nad Jesenicami.

V Kamniški planini. Dom v Kamniški Bistrici, dom na Krvavcu in koča na Veliki Planini so vse leta oskrbovani.

Cojzova koča na Kokrskem sedlu in Kamniška koča na Kamniškem sedlu sta zaprte. Kdor jih želi poseti naj se zglasti pri oskrbniku doma v Kamniški Bistrici.

Ceška in Krekova koča sta zaprte.

V letu 1932 je bila odprta in oskrbovana hotela Zlatorog in Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru. — Ostale koče so oskrbovane le za dobiti vse oskrbovanja, to pa samo v slučaju lepega vremena.

Podružnica SPD v Celju sporoča, da so odprte sledeče koče: Piskernikova in Tillerjeva koča v Logarski dolini, Mozirška koča na Mozirški planini in Celjska koča v Celjskem pogorju. — Kochbekov dom na Koroski in Frischaufov dom na Okrešlju sta zaprte.

Podružnica SPD v Radovljici sporoča, da je Valvazorjeva koča stalno odprta in oskrbovana. Glede ključev za Prešernovo kočo se je oglašil pri oskrbnici Valvazorjeve koče.

Mežska podružnica SPD sporoča, da je Uletova koča na Peci oskrbovana ob sobotah in nedeljah do 1. decembra t. l., če bodo dosegli prijave. — Čim bodo snežne razmere na Peci za smučanje ugodne, bo koča stalno oskrbovana celo zimo. V koči je na meščenih za zimske posetnike 44 postelj v kurjenih sobah. Vse prijave glede posete je pravčasno javiti podružnici SPD »Peca« v Mežici.

Podružnica SPD v Škofji Loki naznana, da je koča na Ljubniku odprta in oskrbovana vse leto. Pot je dobro markirana tako, da dostop mogoč od vseh strani. Tura je zlasti priporočljiva v jesenskih dneh zaradi izredno lepega razgleda.

Upravni odbor SPD na Boču sporoča, da bo restavracija na Boču tudi letošnjo zimo odprta in oskrbovana.

Podružnica SPD v Bohinju sporoča, da

je koča pod Bogatinom zaprta. Kdor jo želi poseti naj se zglasti pri g. Hodniku, gostilničarju v Bohinju.

Podružnica SPD v Trbovljih javlja, da je dom na Marzliči odprt in oskrbovan vse leto.

Podružnica SPD v Crnomlju naznana, da je planinski dom na Mimi gori vedno odprt in oskrbovan.

Podružnica SPD v Zidanem mostu sporoča, da je planinski dom na Lisci odprt in oskrbovan.

Podružnica SPD v Tržiču naznana, da je planinski dom na Kočefu stalno odprt in oskrbovan. Dostop je od vseh strani prav lahko mogoč. Tura na Kočefu je posebno v jesenskem času silno hvaležna.

Smučarska koča na Zelenici je prev tako stalno oskrbovan. Zavetišče pri Sv. Ani pa bo odprtje v najkrajšem času. Okrepčevalnica na Ljublju je zaprta, ker je turistovski promet radi pozne jeseni prenehal.

Smučarska koča na Zelenici je prev tako stalno oskrbovan. Zavetišče pri Sv. Ani pa bo odprtje v najkrajšem času. Okrepčevalnica na Ljublju je zaprta, ker je turistovski promet radi pozne jeseni prenehal.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Četrtek, 27. oktobra, katolični: Frumentij, Srebra; pravoslavni: 14. oktobra.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matka: Valček sreča.

Kino Ideal: Ženska moralja.

Kino Dvor: V starem gnezdu.

Francoški institut: Sklopitočno predavanje o svetih gori Atos ob 18. uri na univerziteti.

Jutri premiera fenomenalnega velefilma

PESEM NOĆI

MAGDA SCHNEIDER
FRITZ SCHULZ
OTTO WALLBURG

JAN KIEPURA

Velese-
zacija!!!!
Najslavnejši
svetovni
pevec Poljak

bo pel v tem filmu poleg nekaterih pesmi
in slagerjev arije iz sledenih opernih del

»RIGOLETTO«, »TRAVIATA«
in »BOHEME«

Elitni kino Matica Telefon 2124.

Za jutrišnje predstave
priporočamo rezervira-
ti že danes vstopnice!

Rezervirati
vstopnice!

Dnevne vesti

Češkoslovaško odlikovanje. Prezident Masaryk je odlikoval z redom Belgeva IV. stopanje za državljanske zasluge tajnika na našem zunanjem ministrstvu Stanoja Simčiča in generalnega tajnika centrale industrijskih korporacij v Beogradu Grgorija Čurčina.

Notarske vesti. Notar na razpoloženje g. Josip Kenda je začel poslovati kot novo postavljeni notar na Brdu 21. t. m. Notar v Kostanjevici g. Jože Vimpolšek je končal tam svojo službo 24. t. m. in začel poslovati kot notar v Sevnici 25. t. m.

Točnač nizozemskega jezika. Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo veletrgovca v Ljubljani g. Ždenka (ne Zdenkata) Kneza za točnico nizozemskega jezika pri deželnem sodišču v Ljubljani.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravsko banovine št. 85 z dne 26. okt. objavljuje zakon o podaljšani veljavnosti zakona o zaščiti kmetov, navodila za urejanje državnih gozdov in razne objave iz »Službenih Novin«.

Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglaše za mrtve posestnik v Gaberju Stefan Balažek, poljedelec v Filoveci Stefan Camplin, Franc Kerman v Filoveci, kralj v Tuji Tomáš Hrdžet, posestnik v Trnju Josip Čurić, posestnikov sin v Kušincih Ludvik Šrol, židar v Podviničah Franc Kek, poljedelec v Zenkovcih Jožef Gombec, poljedelec v Stopračah Janez Kolar, posestnikov sin v Strojni Jakob Mlakar, cesar v Statenberku Jakob Gril, kleparski pomočnik v Mariboru Ivan Virčen (Virčen), poljedelec v Trnju Martin Tkalec, posestnik v Čepincih Karol Guston v vinčar v Stičehovcu Andrej Drozg. Vsi so odšli v zabetku vojne na bojišče in se niso vrnili.

Prepoved zahajanja v krme. Okrajno sodišče v Gornjem Gradu je prepovedalo najemniku v Karmici Ivanu Kakerju zahajanje v krme za eno leto.

Ruski emigranti in Maksim Gorki.

Ruske društva v Sarejevu so sklenila izključiti profesorja Vsesvolođa Tumina, ker je objavljal v »Jugoslovenskem listu« ob 40-letnici literarnega delovanja Maksima Gorkega članek, ki je v njem priznal velike zasluge Gorkega na literarnem polju.

Draginske doklade upokojencem.

Ninamčni ministru je izdal nove izpremembre in dopolnitve uredbe o draginskih dohodkih upokojencem, ki stopajo v veljavno 1. novembra.

Kirinški promet med Belgijo in Jugoslavijo za poravnavo trgovskih dolgov med obema državama je bi urejen s posebno pogodbo, ki je bila podpisana v Beogradu dne 7. julija in je stopila v veljavo dne 20. oktobra t. m. Zato so naprošene vse jugoslovenske tvrdike, ki dolgujejo belijskim tvrdikam, da poravnajo njih dolg pri Narodni banki ali kakri drugi opolnomočni banki, s katero so v poslovni zvezi. Pri tem morajo predložiti banki vse dokumente, ki jih posudejo, v svrhu dokazava, da se dotični njihov dolg v resnicu nanaša na trgovske posle z belijsko tvrdiko.

Nov grob. Včeraj je umrla v Ljubljani po dolgi težki bolezni gač. Josipina Šerbec v cvetu mladosti, starca komaj 22 let. Bila je hčerkica edinika in je njeni smrt za starče tem hujši udarec. Pogreb bo jutri ob 16.30 iz mrtvaške veže splošne bolnice. Bodí ji lahka zemlja, težko prizadetim staršem iskreno naše sožalje!

Vreme. Vremenska napovedi pravi, da bo pretežno oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je bilo v severozapadnih krajih naše države vedro, v jugozapadnih pa deževno. Najvišja temperatura je znašala v Skopiju 22, v Splitu 17, v Zagrebu 13, v Ljubljani in Mariboru 11, v Beogradu 10, v Sarajevu 9 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 757,1, temperatura je znašala 6 stopinj.

Nesreča. Včeraj smo poročali o hudem požaru, ki je v Ljubljani pri Kovčevju vprepel 2 stanovanjski hiši in 4 gospodarska poslopja. Pri gašenju se je precej težko ponesrečil 39letni posestnik in mesar Karol Počnik iz Kovčevja. Del goreče strehe se je namreč zrušil nanj in je mož zadobil precej resne notranje poškodbe.

Alojzij Žargi, klijavčnikar iz Ljubljane, si je v državnih signalnih delavnici lažje poškodoval levo roko. — Podobno nesreča je doletela tudi 28letnega hlapca Franca Prebila iz Zadobrove, ki ga je cirkularka zgrabiла za desno roko in mu odtrgala več prstov. — Četrta žrtev nesreče je pa postal Alojzij Knific, triletni sinček delavca z Rakovnika, občina Sora, ki mu je vtraktal desno roko v slameznicu, ki mu je odtrgala več prstov. Vse ponesrečence so preneljali v bolnički.

Grofica za eno noč. Sarejevski orožniki so zretirali nevarnega sleparja in pustolovca Ivana Paderewskoga, ki s je izdejala za bogatega zagrebškega grofa Paderewskoga. Mož ima na vesti mnogo sleparjev. Pred dnevi se je pojavit v Gornji Ljupljanci pri bogati vdovi Teodori De-

cesta jeseni vedno blistna in morajo blato strgati k robnikom, ki se tako dolgo čaka, da jih uporabijo pri uredivi ceste. Čeprav je Realjeva cesta, ki jo tlakujejo zdaj, tudi zelo prometna ter je potrebno, da jo tlakujejo, vendar je že najnežje tlakovanje Bleiweisove ceste. Res je pa Realjeva cesta nekoliko krajša od Bleiweisove, a vseeno ne toliko, da bi to smelo odločati pri finančnem vprašanju.

Ameriški novinar v Ljubljani. Na svojem potovanju po Jugoslaviji se je v torek ustavil v Ljubljani ameriški novinar James Craw iz Newyorka. V Ljubljani se je mudiš dva dni, včeraj je pa odpotoval naprej. Kaj ga je privelo k nam, ni znano.

Počasi pride na vrsto. Je tolažna, najobičajnejša fraza, ki je pri nas še posebno rabljena. Tako bodo prišli morda počasi na vrsto tudi objekti, karšen povzdušjuje tako mogočno lepoto svoje okolice sredi Marijinega trga in podoben na brezimenem trgu ob začetku Tržaške ceste. Ker tista podzemeljska zavetišča na Marijinem trgu grade se tako dolgo kot nebottnik, lahko upamo, da bodo podriš strašilo ob ampozantnem mostovščaju še v doglednem času. Podzemeljski transformator na brezimenem trgu je pa zgrajen že leto dni, zato lahko podro nadzemeljskega brez posebnega oklevanja.

Kamen, z neba ubil dekleta. V Kraljevu pri Šestinah blizu Zagreba je padel včeraj dopoldne iz bližnjega kamnoloma med miniranjem skale blizu 20 kg težak kamen na 16letno hčerko Jakoba Valeščaka Jana in jo na mestu ubil. Dele, ki je pobralo kostanj in seveda ni slušalo, da preži v gozdu na njo tako čudna smrt.

Smrt pod avtomobilom. Včeraj zjutraj se je pripeljal blizu aerodroma v Zagrebu težka nesreča. 64letni mestni delavec Misko Vinovrski je prišel pod težak tovorni avtomobil, ki mu je strel prsnih koš tak, da je med prevozom v bolnico umrl. Nesrečo je zakrivilo močno brnenje nizko letelčega aeroplana. Da ni bilo močnega rotora, pa bil mož avtomobil slišal.

Generalov sin tat. V Osijeku so zaprijeti Karla Haesa, ker je hotel ukvari avtomobil, pozneje pa še kolo nekemu privatnemu uradniku. Nadebudoči fant je sin avstrijskega generala Haesa.

Dva samomora. V Gornjem Koviliu blizu Novega Sada se je ustrelil čeraj orožniški podnarednik Ivan Prica, blizu novosadskega kolodvora se je pa zastupila 42letna Tina Tešik. V obih primerih je stal vzrok samomore nepojašnjeno.

Srajce, kravate, naramnice, žepne robe in nogavice kupite najbolje pri trgovini Miloš Karničnik, Startrg 8.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehanju, slabem želodcu, leni prebavi, črevenskem zagutenju, napihnjenosti, motnjah presnavljanja, oprišču, srbečici osvobodi naravna »Franz Josefova« voda telo vseh nabranih stupov gnilobe. Že stari mojstri vede o zdravilnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefova« voda obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in speckerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— IJ Fran Milčinski na zadnji poti. Včeraj popoldne je nastopal izpred mrtvašnice Leonissa na Stari poti svojo zadnjo pot pri ljubljenski pisatelj, velik prijatelj, dobrtnik mladih g. Fran Milčinski. Že davno pred napovedano uro se je začelo pred mrtvašnico zbirati občinstvo, prihajali so svojci znani prijatelji, zastopniki raznih organizacij in društev in šolska mladina, da spremljajo priljubljeno pisatelja k večnemu počitku. Cerkvene obrede je opravil lazarist p. Savel z asistentom, pevci Glasbene Matice in »Sloga« so pa zapeli žalostniko »Vigred se povrni«. Ko so izvezli zadnji akordi, se je začel pomikati žalni sprevod; učenec raznih osnovnih šol so sledili dijaki in dijakinje srednjih šol s profesorji, za njimi pa šola godba »Sloga«, za godbo so se razvrstili pevci, sledili so nosilci vencev, za volumn s krsto so se stopali sorodniki. Na zadnji poti so spremljili Milčinskega tudi številni prijatelji, znanci in stanovski tovarisi, zastopan je bilo Društvo slovenskih pisateljev, društvo Pravnik, Odvetniška zbornica s predsednikom dr. Žirovnikom na čelu, sodišče s predsednikom viš. dež. sodišča dr. Vrančičem na čelu, banská uprava z dr. Lončarjem, gledališče v ravnatelju in opere Politem in ravnateljem drame Golio, Glasbena Matica s senatorjem dr. Ravnharjem, Slovenska Matica z dr. Lončarjem, mestno občino je zastopal podžupan prof. Žarki Števlin občinske svetniki, dr. Plesko kot zastopnik Zbornice za TOI, g. Deržič kot zastopnik UJNZB itd. Pred vladnikom so pevci zapeli žalostniko »Blagovnu«, v cerkvi na pokopališču žalostniko »Blagovnu«. Film, ki je bil po včetni spomini načinjena statistika, koliko nabiralcev odpade na en kostanj. Včasih so nabirali kostanj samo otroci, zdaj pa med nabiralcem skoraj več odraslih kot otrok. Ni več tako nabiranje, ker so kostanj pre malo rodovitni in otroci so klestili drevesa, čim se je pokazal njih plod. Prejšnja leta so bili drevoredi tu in tam kar pokriti s kostanjem po več dneh, letos pa ljudje potrebno pospustili pod zvezdo.

— IJ Dobri vojak Švejk poseže v svetovno vojno. Ta sijajna veseljiva igra, katero je uprizoril delavski oder »Svobodek«, je dva krat pri nabito polni dvorani Delavske zbornice, se na splošno želi občinstva ponoviti v nedeljo, 30. t. m. ob pol 9. zvečer v dvorani Delavske zbornice in v čast udeležencem VIII skupščine Delavske zbornice, ki bo ta dan zasedala. Cene vstopnic so znižane Stanje 10, 8, 6 in 4 Din.

— IJ Proslava češkoslovenskega narodnega praznika prirediti JC liga v Ljubljani v petek 28. t. m. v veliki dvorani hotela Union slavnostni koncert, ki se prične točno ob 20. uri. Vabimo vse službe prosto članstvo, da prihiti na ta slavnostni koncert v proslavi nacionalne svobode bratstva češkoslovenskega naroda. — Oblastni odred UJNZB Ljubljana.

— IJ Ciklus zvočnih teknikov. Da ustreže splošni želji, je sklenila ZKD zbrati vse priljubljene zvočne teknike v eno predstavo. Poleg zvočnih teknikov bo na sporedni še Foxov zvočni kulturni film »Demantti v naravki«. Film kaže velika ležišča dragocenih kamnov v Južni Afriki, pridobivanje in čiščenje demantov ter njih brušenje in izdelovanje nakitov. Predstave tega zanimivega, iz lepid drobcev sestavljenega filma, bodo potekle v soboto ob 14.30, v nedeljo pa ob 11. uri.

— IJ Posebni »začetniški plesni tečaj« Jenkove šole v Kazini je vsak petek in pondeljek ob 20. Prijave in posebne plesne ure dnevno.

— IJ Počasni spominski pokojni Katrine Žemlički, matere dolgoletnega načelnika Pomočniškega zboru g. Joška Žemlička, je daroval Pomočniški zbor Pomozni akciji mestnega magistrata 150 dinarjev namesto vence na krsto pokojnici.

— IJ »Quo vadis?« kot zvočni film. Zvočni kino Ideal bo predvajal od junija film »Quo vadis?« v zvočni izdaji. Film »Quo vadis?« je eno največjih filmskih del vseh časov, saj dosegajo v njem 50.000 ljudi. Film, ki je izdelan po romanu H. Sienkiewicza istoimenskem romanu, bo gotovo vzbudil tudi v Ljubljani zasluženo zanimaljanje.

— IJ V počasnitvah spomina Franca Milčinskega je daroval podpredsednik senata g. dr. Fran Novak 150 Din džakki kuhinji, Domovinici.

TA PREKLICANA MODA

Maia Evica radovedno opazuje, kako mamica pred zrcalom oblači novo vedenčno oblačilo.

— Ah, mamica, zdaj pa že vem, vzklikne naenkrat radosno, to oblačilo si si dala narediti zato, da bi se lahko dala na habtu popraskati.

Iz Novega mesta

— Šolska matica izda letos še toliko izvodov knjig, kolikor bo pravočasno priglašenih članov. Poverjenik za novom-ski srez, učitelj g. Ludvik Koželj bo čakal na prijave še do 15. novembra. Kdo se bo oglasil kasneje, knjig ne bo več dobil. Plačljive so knjige do 10. decembra.

— V najnežnejši dobi je umrl te dni v Novem mestu sodnemu svetniku Venetu Grožniku sinčku Voja. Bodí mu lahka zemlja.

— Vodstvo javne ženske bolnice v Novem mestu priredi dne 6. novembra ob 15. uri v dvorani vodstva prvi diskusijski zdravniški sestanek. Vabijo se k udeležbi vsemi zdravnik iz Dolenjske in Belokrajine.

— Umrl je po doljšem bolezni v torek dopoldne sodni upokojenec g. Andrej Jar, oče znane našega težorista. Do zadnjih let se je prav vneto udejstvoval pri gesloih. Bodí plemenitemu možu lahka zemlja, ostalem pa naše globoko sožalje.

— Skoro se je bil. Neki obrtnik iz bližnjega Šmidela se je pred dnevi peljal s kolosom iz Žužemberka v Trebnje. Na nerodni gozdi poti se mu je zlomila balanca in obležal je v nezvesti. Revolver, ki ga je imel pri sebi, se je ob padcu sproščil, pa brez nesreče za kolesarja. Hladna noč ga je spet prebudila. Vstal je težko, pa bil že cel in tudi denarja mu ni nihče pobral in še je bil s polomljeno kolesom do prvih ljudi.

— Zgubil se je v soboto popoldne učenec I. razreda Jožek Mesojedec iz Male Bučne vasi. Dopoldne je šel iz šole, domov ga ni bilo do mrača in vse iskanje vse dolgo nič nič zaledlo. Pa se je poredni Jožek držal tam nekje za hosto pri znancih in še naslednje dopoldne so ga našli.

Zlati jesen in njeni darovi

Tudi otresanje in pobiranje divjega kostanja je znamenje težkih časov

Ljubljana, 27. oktobra.

Tudi v mestu se ljudje veselije z letino. V Ljubljani sicer ne rode jablane in hruske, pa tudi brajde s kislim grozdom so redke, toda ljudje so zadovoljni z malim. Divji kostanj obrodi vsako leto, čet

Prošletstvo ljubezni

Roman

— Bil sem obsojen, gospod.
— Obsojen?

— Da, gospod, tribunal me je bil

obsodil na ječo, kjer bi bil moral osta-

ti do svojega 21. leta.

— Ubog de te! — je dejal Mont-

laur. — Zakaj si pa bil obsojen?... In

kakšna je bila tista dobra gospa, ki o

nji govoriti? Povej mi vse po pravici,

näcesar mi ne smeš prikrovati.

Ramon je pritegnil dečka k sebi in

skoraj nevede ga je nežno objel. Mil-

ček mu je začel pripovedovati o svoji

preteklosti.

— Ah, gospod, bil sem srečen!...

Vse je bilo pozabljeno, vsa preteklost,

vse trpljenje, samo na Claudineta sem

mislil. Dobra gospa me je naučila či-

tati in pisati; naučila me je tudi ljubiti

in glavo.

— A ona?... kaj je delala ona?

— Ona!

Dečku se je naenkrat zmračil ob-

raz in glas se mu je začel tresti. V du-

lu je zagledal svojo dobrotnico, še

vedno zamišljeno v žalni obleki.

— Ona! — je začel pripovedovati.

— Ona je bila zelo nesrečna, gospod...

Morda je bila baš zato tako dobra z

ljudmi... Neprestano je plakala...

Molila je za tiste, ki so ji storili mnogo

hudega, pa jih je vendar iz vsega srca

hubila.

Kar je zagledal Ramon med dečko-

vim pripovedovanjem v duhu Heleni-

no podobo pred seboj.

Tudi ona nosi morda večno žalno

obleko, od doma zapadena žena, in ne-

prestano obžaluje svoj greh, ki se ji

zdi neodpustljiv, a sodnik bi ji ga bil

rad odpustil, čeprav jo je bil tako stro-

go obsodil.

Cudni občutki so obšli Montlaura.

— Zakaj si pa zapustil tisto domo?

— je vpraša dečka. — Kako si se mo-

gel vrnili k staršem, ki si bil od njih

pobegnil?

V odgovor je deček najprej zapla-

kal. Slednji je spravil iz sebe z drhte-

čim glasom:

— Nekega večera, gospod... ne-

kega večera, ko sva se z gospo dolgo

povarjala, je nastal v hiši požar...

Plameni so švighali do salona, kjer sva

sedela. Gospa se je onesvestila... Za-

čel sem klicati na pomoč... Kar je

planil pogumen neznanc v ogenj in

naju rešil... Toda v hipu, ko sem sto-

plil na tla, sta me pograbila in odnesla

moja... moja svoja... Slimak in Pa-

noufie. Sama sta mi priznala, da sta

oma dva začgala hišo, da bi se maščeva-

vala, ker se nisem hotel vrnili k njima.

Ramon je preblepel?

— Kako se pa imenuje kraj, kjer si

bil?

— Moisselles, gospod, vasica pri

Parizu: tam je kazniščka kolonija in

tja sem bil poslan...

— Moisselles!...

— Da, gospod... Povedal sem vam vse po pravici... Lahko se sami

preprate, da govorim resnico...

Dobro gospo poznavajo daleč naokrog.

Piše se — in to je nekaj posebnega,

kar sem vam hotel že večkrat pove-

dati — piše se Helena de Penhoet.

— Helena de Penhoet! — je vzdiknil Ramon tako bolestno, da je Milček ves prestrašen odskočil. — Helena!... To je bila ona!... ona!... torej sem jo jaz rešil iz goreče hiše, ne da bi vedel, koga rešujem, ne da bi jo bil spoznal!... Ona!

Ves iz sebe je Ramon vstal in začel hoditi po sobi. Helena tako blizu njega! Helena, prizadevajoča si odkupiti zločin ali... kdove, morda samo hipno zabledo... s samozatajevanjem in dobrimi deli...

Kaj zdaj? Ali se naj takoj istri na-
noti k mi in ji poreče:

— Odpuščam ti... vse je pozab-
ljen... ljubim te!

Ali bo mogel še ostati brezčuten? Zdaj ima pri sebi otroka. In že je ka-
zalo, da bo nazadnje celo pozabil, da je to otrok drugega in ga bo znova vzeljibil.

A Helena? Se je kaj spremeniila? Kakšne misli so ji rojile po glavi teh dolgih osem let?

Kaj če najde namesto odpuščanja in prerojene ljubezni odpor in sovra-
štvo? Ta misel mi je pogurala vso kri-
v glavo.

Poldicjal je Milček in ga začel vpraševal o »dobi gospo«, kakšna je, kam je zahajala, kaj je počela in za kaj se je zanimala.

Milček se je spominjal samo neka-
terih, slučajno ujetih besed, ter imen
d'Alboine in Carmen. Zato je odgo-
voril samo:

— Plaka, moli in lajša bedo.

Ramon je zaihtel in razprostiral ro-
ke. Milček se mu je vrgel v naročje,
ne da bi si mogel razlagati silno hre-
penjenje, ki ga je nenadoma potegnil k Ramonu.

Dolgo sta se molčale objemala in
njune solze so se pomešale. Slednjič je Ramon izpustil dečka iz objema in
sram ga je bilo, da se je dal premagati tremunti slabosti.

Končno je bilo videti, da se je na-
enkrat odločil.

— Drago dete, sklenil sem odpo-
tovati za nekaj dni.

— Odpotovati?

— Na pot krenem jutri zjutraj, ko
boš še spal... Vrnem se čez tri ali
štiri dni... In morda...

Ramonu se je tresel glas in le z
največjo težavo je zadrževal solze.

— Morda — je nadaljeval, — ti pri-
nesem srečo... Morda ti povem o...

— O dobri gospo iz Moissellesa?

— Da, o dobri gospo.

— O, gospod, kakoj bom srečen, če
izpolnite svojo obljubo!

— In tudi o twojem prijatelju...

— O Claudinetu!

Dečku so solze zalile oči. Prijel je
Ramonu za roko in mu jo poljubil.

— V moji odstotnosti delaj pridno,
je dejal Ramon in odšel.

Deček je postal sam in zaman je

poskušal zopet čitati.

Zasanjal se je.

Kako to, da je njegovo priznanje tako globoko pretreslo njegovega do-
brotnika? Dolgo je razmisljal o tem,
končno je pa legel in takoj zaspal.

Toda vso noč je viden v samah
dobro gospo in Claudineta. Bil je že
dan, ko je še vedno trdno spal.

Ni torej slišal, kako je vstopil Ra-
mon v popotni obleki in se približal
njegovim postelji. Ni viden, da je stal
nekaj časa pri njem in ga slednjič rah-
lo poljubil na čelo.

Tisti hip se je deček v spanju slad-
ko nasmehnil; v sanjah je namreč vi-
del svojega dobrotnika, dobro gospo in
Claudineteta; vsi so bili srečni in tu-
di on se je smehljal med njimi, odgo-
varjajoč na njihovo smehljajoč.

Ramon se je odpeljal iz Bresta v
Pariz z nočnim brzovlakom. V Pariz
za ni odšel s kolodvora domov, tem-
več se je odpeljal v bližnji hotel, da
bi se umil in preobeležil.

Zdelo se je, da ga je strah misli.
Dal se je voditi usodi.

Že zgodaj zjutraj je bil na sever-
nem kolodvoru, odpeljal se je z vla-
kom do postaje, kjer je čakal avto-
bus, ki je vozil v Moisselles.

Ko se je vlak že pomikal in vrata
vagonov zapiral, sta vstopila v ku-
pe, kjer je bil Ramon sam, gospod in
dama. Proti svoji volji je Ramon
kmalu zvedel, da sta zamudila večer-
ni vlak in sta morala prenočiti v hotelu.

Ramonu pa zgovornost nezaželenih
sopotnikov ni bila posebno po-
voljna in zato se je nagnil skozi okno ter
začel občudovati lepo krajino.

Kubelik o krizi in umetnosti

Naše stoletje čaka na svojega literarnega genija, ki bi
napisal življenjsko sv. pismo sodobnega človeka

V Lodzi izhajači list »Republi-
ka« pričuje razgovor svojega so-
trudnika s slavnim vijolčnikom Janom
Kubelikom, ki je priredil te dni v
Lodzi zelo slabo obiskan koncert. Menim,
da vzrok tega v moji dosedanjih
umetniški karrieri neznanega pojava
ni treba dolgo iskat. To je znamenje
časa, to so posledice težke krize, ki
je preizvajamo in ki tiši vse naše
življenje k tloru.

Po mnogih izkušnjah in opazova-
nju življenja sem prišel do prepriča-
nja, da bogastvo človeku ne prinaša
sreče, niti zadovoljstva. Umetniku omogoča denar samo mirno delo, prav-
o zadovoljstvo pa najde edino le v
čisti umetnosti, ki za njo ne rabi miti
razkošja, niti bogastva. Zdi se mi, da
nas bo kriza še dolgo držala v svojih
krempljih. Če pa pride izprememba,
bo še slabš, kar je zdaj, ker pride
temeljiti preokret v nazorih in vred-
notenju življenja, kar prinese slove-
štvu katastrofo, kakršne zgodovina
še ne pomin. Rad imam knjige, toda
še v nobeni literaturi na svetu nisem
našel take, ki bi bila življenjsko sveto
pismo za sodobnega človeka. Naše
stoletje čaka na svojega literarnega
genija, ki bi napisal tako knjigo.

O svojih bodočih načrtih je dejal
Kubelik: Nočem zbirati premoženja,
živeti hočem skromno brez razkošja,
v krogu svoje umetniške družine. Ze-
lim si samo igrati in vsaj dvakrat še
prepotovati svet.

Otok iščejo

Čudno se sliši, pa je vendar res, da
iščejo otok. Gre za otoček Sarahan
Island v Tihem oceanu. Tega otočja
zadaj ni niti na zemljevidih, ker je bil
predaleč od vseh pomorskih poti. Zdaj
sploh več ne vedo, ali ta otoček še ob-
staja ali pa se je pogrenil na dno
morja.

Na otoček Sarahan sta se spomnili
berlinski učenjak prof. Kopff in ameri-
ški mornariški uradnik prof. James
Robertson. Učenjak sta iskala prikla-
den kraj, od koder bi lahko opazovala
zadnji solnčni mrk. Na 15 let starih
zemljevidih je bil otoček še označen.
Prof. Kopff je pozval vse kapitane tr-
govskih ladij, naj iščubljeni otoček.
Toda vse proti boljševizmu, na drugi
strani pa je bil otoček že označen.
Prof. Kopff je pozval vse kapitane tr-
govskih ladij, naj iščubljeni otoček.

Toda most je začela obravnavati naj-
večji železniški vojni akademije, ki
je na njih študiral mladi Napoleon, l. 1783

izjavil, da je gojenec Bonaparte najbolj
sposoben za mornariško službo. Podob-
nih prorokovanj, ki ne priznajo geni-
jalnosti dijakov, bi lahko naved